

Exorcisme

Een Rooms-Katholieke Traditie

Vaticaanstad, 3 maart 2006: De hoofd-exorcist van het Vaticaan, de 74-jarige pater Amorth, herhaalde deze week zijn veroordeling van de boeken van Harry Potter. Amorth zei: “Je begint met Harry Potter, die een vriendelijke tovenaars lijkt, maar je eindigt bij de duivel. Er bestaat geen enkele twijfel dat de Vorst der Duisternis achter deze boeken verscholen zit.” Volgens Amorth geraken de jonge lezerij door het lezen van Harry Potter in de ban van magie. “Van daaruit is het nog maar een kleine stap naar Satanisme en de duivel.”

1 - Don Gabriële Amorth

Deze Gabriële Amorth is niet de minste. Al 57 jaar priester (in 2011), is hij de numero uno exorcist binnen de Rooms-Katholieke Kerk. Alleen al in Rome lopen er zes rond. Hij is bovendien erepresident voor het leven van de Internationale Associatie van Exorcisten, die hij heeft helpen oprichten. (1) Hij had zich nog nooit serieus in exorcisme verdiept toen hij op 6 juni 1986 door kardinaal Ugo Poletti als assistent van Don Candido Amantini werd benoemd, een befaamd exorcist. Deze Candido leerde hem de kneepjes van het vak. Een van de eerste stelregels is om ervan uit te gaan dat de patiënt aan een gewone lichamelijke of mentale stoornis lijdt. “Ik heb in mijn exorcistische dienst tienduizenden mensen geholpen, maar slechts honderden waren echt van de duivel bezeten”, vertelt Amorth. Daarom wordt iedere exorcist door een team van artsen en psychologen bijgestaan om de genezingspraktijk, want dat is het, in goede banen te leiden. Beide benaderingen gaan heel goed hand in hand - dat heet psycho-pastorale hulpverlening - omdat een mentale stoornis kan samengaan met een vorm van bezetenheid. Er zijn ongetwijfeld artsen die mensen doorverwijzen naar een exorcist, alhoewel hun namen mij onbekend zijn. Het doel is niet duiveltje pesten maar om mensen te genezen, hun lijden te verlichten en tot de ware vrijheid te brengen van de kinderen Gods. Dat laatste veronderstelt dat het vooral een werk van bekering is en op zijn minst een verdieping van het geloof inhoudt.

2 - Exorcisme, een zeer specifieke term

De exorcistische praktijk ligt diep verankerd in de Katholieke traditie. Het woord komt van het Griekse werkwoord *exorcisein* dat oorspronkelijk ‘nadrukkelijk vragen’ of ‘eend afdwingen’ betekent. Jezus wordt zelf geëxcorceerd - gevraagd om iets te doen - in Mattheüs 26:63, als de hogepriester insisteert: “Ik ‘**bezweer**’ U bij de levende God dat U ons zegt of U de Christus bent, de Zoon van God.” Het komt als zelfstandig naamwoord eenmaal voor in de ons bekende betekenis van exorcist in Handelingen 19:13. Na het Tweede Vaticaans Concilie is de term (en functie) binnen de Katholieke Kerk voorbehouden aan het priesterlijk ambt, en is het alleen de bisschop die een exorcist mag benoemen. Zonder exorcist geen exorcisme. Bij niet-priesterlijke bediening wordt in de Roomse theologie gesproken over (duivel)-uitdrijving en bevrijding of afscherming van kwade invloeden die met demonie te maken hebben. In die zin is elk gebed een vorm van exorcisme, een afscherming, ook voor onszelf. Niemand is gevrijwaard van de duivelse valstrikken. Door deze toch wel verontrustende werkelijkheid staat in het Onze Vader (Mt. 6:13) een uitdrijvingsgebed: “Onze Vader die in de hemel zijt (...) verlos ons van de boze”. (2) Er bestaat nog een ander uitdrijvingsgebed dat in 1886 in de Katholieke Kerk werd ingevoerd. Na het concilie werd het facultatief, maar is nog steeds gekend. De invoering is te danken aan Paus Leo XIII. Op zekere morgen werd hij tijdens het dankzeggingsoffice door iets gefixeerd, wellicht een visioen of ingeving. Na een tijd stond de paus vastberaden op en schreef neer: “*Heilige aartsengel Michaël verdedig ons in de strijd, wees onze beschermers tegen de aanvallen en list van de duivel. Wij smeken u ootmoedig dat God hem zijn macht doe gevoelen. En gij, vorst van de hemelse legerscharen, drijf Satan en de andere boze geesten, die tot verderf van de zielen over de wereld rondgaan, door de Goddelijke kracht in de hel terug. Amen.*” Het mag natuurlijk geen magische formule zijn. (Hand. 19:13-16) Er is meer nodig. Kijk maar naar de brief aan de Efeziërs 6:10-18, waar sprake is van de geestelijke wapenrusting.

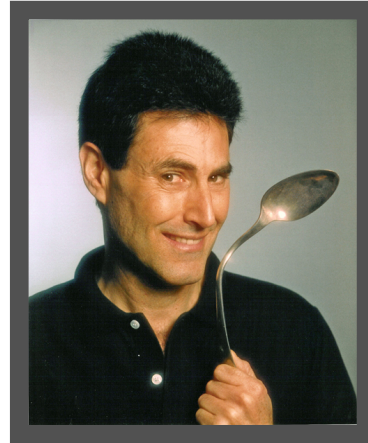
3 - De Protestantse traditie

Mij werd door “Profetisch Perspectief” gevraagd, een Protestants blad dat onder “Christenen voor Israël” valt, om een overzicht te geven van de exorcistische praktijk binnen de Rooms-Katholieke Kerk omdat binnen dat instituut het exorcictaat altijd een rol heeft gespeeld. Het zij toegegeven dat het in de laatste driehonderd jaar steeds verder op de achtergrond is geraakt totdat het in de 19^e eeuw nauwelijks meer bestond. Zo’n vijftig jaar geleden heeft het een voorzichtige come-back gemaakt. Calvijn (1509-1564) heeft voor zijn part duiveluitdrijving niet opgenomen in zijn leerstellingen en zijn afkeuring uitgesproken over deze praktijk binnen de Roomse Kerk die - dat moet gezegd worden - in zijn tijd een aantal onchristelijke elementen bevatte die er in de Middeleeuwen in waren geslopen. Calvijns afwijzing verklaart misschien waarom de praktijk van duiveluitdrijving en ontbinding van geestelijke machten altijd op grote weerstand heeft gestuit binnen vooraanstaande Protestantse kringen, ondanks dat het zeker geen onbijbels gegeven is. Het schijnt dat de wind nu aan het draaien is. Luther handhaafde aan het begin van zijn missie alleen nog het klein exorcisme dat vooral van toepassing was bij de doopplechtigheid, een gebruik dat terugging tot aan het begin van de 3^e eeuw. (3) Een uitzondering op deze kerkelijke houding vormde de Lutherse predikant Johann Cristoph Blumhardt (1805-1880), die zich bezighield met gebedsgenezing en in het Zwarte Woud werkte in Duitsland. (4) Hij hield zich intensief bezig met duiveluitbanning bij onder andere het bekend geworden meisje Gottliebin Dittus. Sommigen beschouwen dit incident als het begin van deze bediening in pinksterkringen en bij charismatici. In Nederland hebben wij in 1995 een opmerkelijk geval van uitdrijving gekend bij een jonge moeder dat beschreven staat in het decembernummer van “De

Heilsfontein”, een Pinkster evangelisatieblad dat altijd vol stond met bekeringsverhalen (het blad is inmiddels opgeheven). Dit onmiskenbare geval van duiveluitdrijving was zo opmerkelijk omdat de bijeenkomst die tot de uitdrijving leidde in eerste opzet was bedoeld als een alledaags pastoraal gesprek en de voorganger, voordat het gesprek begon, helemaal niet aan bezetenheid dacht en zeker niet aan uitdrijving; opmerkelijk ook, omdat het zo snel ging. Na de duiveluitdrijving gaf hij de goede raad mee: *“De duivel laat zijn prooi niet zomaar los. Je moet je nu laten vullen met de dingen van God en je daarmee bezig houden!”*

4 - Toenemende occulte gebondenheid

Door de populariteit van alles wat direct of indirect met het occulte te maken heeft en daar lustig mee om te springen, is een groeiende groep mensen verstrikt geraakt in demonie met al zijn uitingsvormen en gradaties. De fascinatie voor het occulte is de logische tegenhanger van geloofsafval. Wij, de maatschappij heeft het aan zichzelf de wijten. Onze geloofsbeleving is als afwaswater geworden, klaar om te worden weggespoeld. Nederland, ontwaak! We hebben schoon water nodig en nieuw wasmiddel, gratis te bekomen - dankzij het Bloed van het Lam.

Uri Geller

De rage lijkt begonnen te zijn in de jaren zeventig met het publiciteitscircus van de lepel-buigende Uri Geller, de zesde telg uit een gezin waarin al zijn oudere broers en zusjes door abortus waren weggehaald. Dit is een niet onbelangrijk detail omdat door het herhalen van zo'n gruweldaad de deur wordt opengezet voor demonische invloeden. Het koppig volhouden van zware zonden is als een permanente invitatie aan de boze om zijn intrek bij je te nemen, waarmee niet gezegd wordt dat dit ook altijd de oorzaak is van bezetenheid. Waarom iemand bezeten raakt, blijft vaak een raadsel. De Katholieke Kerk waakt ervoor om met de beschuldigende vinger te wijzen als zou de bezetene altijd schuld hebben aan zijn ellendige toestand. Dat is vroeger wel eens anders geweest! Dat de toenemende occulte gebondenheid in ons land niet losstaat van de wettelijk gesanctioneerde zedeloosheid, ja dat staat als een paal boven water. (5) Immers, occulte gebondenheid is de normale gang van zaken (u leest het goed), die alleen doorbroken wordt als het maatschappelijk bestel op God is gericht. Dat betekent in zijn meest eenvoudige vorm dat het leven is ingericht volgens de waarden die ons in de Tien Geboden worden voorgehouden. Zoals uit de geschriften van Tertullianus (ca.160-ca.225) blijkt, werd in de vroege Kerk het exorcisme ook toegepast op het sociale leven, dus niet alleen op individuen, dat toen, zoals nu, verpest was met afgoderij en verderfelijke invloeden. *“Want”, zegt Paulus, “wij strijden niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers van de wereld, van de duisternis van deze eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.”* (Ef. 6:12) Het zou interessant zijn dit verder uit te diepen.

Vanaf eind 2010 heeft een Ierse dame onder het pseudoniem van Maria Divine Mercy (Maria van de Goddelijke Genade) boodschappen van Jezus Christus ontvangen naar het thema van De Waarschuwing, ook wel gekend als Het Innerlijk Licht. Zij liet weten dat deze gebeurtenis nabij was, die al vijftig jaar eerder was voorspeld aan vier kleine kinderen van het Spaanse gehucht Garabandal. De boodschap van 6 november 2011 ging over demonische bezetenheid:

«« Velen spreken over demonische bezetenheid alsof dat eenvoudig kan worden vastgesteld. Zoveel van mijn kinderen zijn door Satan bezeten. Demonische aanwezigheid hoeft niet samen te gaan met een hoop kabaal. Als een van mijn kinderen eenmaal bezeten is, kan die zich daar heel moeilijk aan onttrekken. Deze arme kinderen zullen door de sluwheid van de Kwade en diens manipulatieve besmetting weer andere zielen aansteken. En zo gaat het verder.

Het kwaad wordt meestal als iets goeds getoond. Het is moeilijk te onderscheiden, maar er is een duidelijk signaal. De opstelling en daden van een geïnfecteerde ziel zullen in principe nooit bescheiden zijn. Ruimhartigheid past daar niet bij. Misschien doen ze zich royaal voor, maar dat is dan altijd met een bijbedoeling, en tenslotte willen ze iets gedaan krijgen wat niet goed aanvoelt. (...)

Denk aan Satan en zijn boze werken als een besmettelijke ziekte. Neem iedere voorzorg om te voorkomen dat je in aanraking komt met personen die met deze ziekte zijn besmet. Als je geen keus hebt, zoek dan je toevlucht tot wijwater, een gezegend crucifix en een medaille van Sint Benedictus. Die zullen deze demonen op afstand houden. Mijn kinderen, in deze tijden moeten jullie jezelf en je woning met gezegende objecten omgeven. Velen willen niet graag met zulke dingen worden gezien omdat ze bang zijn te worden uitgelachen. Die zullen jullie thuis bescherming bieden en een grote steun zijn tijdens het bidden. Denk eraan dat de demon niet alleen in de hel leeft, maar dat zijn rijk nu stevig op aarde is gevestigd. Gebed is het enige dat hem angst inboezemt en van zijn kracht ontdoet. »»»

5 - Veel vraag naar exorcisten

Het deksel is van de put (Op. 9:2) en de vraag naar exorcisme stijgt navenant. In 1985 waren er twintig door de Kerk benoemde exorcisten in Italië. Nu zijn het er meer dan driehonderd. Maar dat is Italië. Zegt Gabriële Amorth: *“Er is veel vraag naar exorcisten, maar de bisschoppen willen ze liever niet benoemen. In veel landen - Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Portugal en Spanje zijn geen Katholieke exorcisten, en van de honderd (door bisschoppen benoemde) exorcisten in Frankrijk geloven slechts vijf in de duivel en doen aan exorcisme. Alle anderen sturen hun mensen linea recta naar de psychiater. Dit alles is een echt schandaal.”* (6) Op dit ogenblik zijn er in Nederland (in 2006) een drietal door de bisschoppen benoemde exorcisten aan het werk. Daar wordt, geheel volgens de instructies van het Vaticaan, geen ruchtbaarheid aan gegeven omdat men huiverig is voor sensatiezucht. Te hopen valt dat als iemand bij het bisdom een exorcist zoekt, hij daarnaar wordt doorverwezen. Dat is niet zo vanzelfsprekend, zelfs in een land als Italië. (7)

Op de achterkant van de Benedictusmedaille staat “VRS NSMV - SMQLIVB”, en dat betekent: “Vade retro Satana! Nunquam suade mihi vana! Sunt mala quae libas. Ipse venena bibas!”

Ga weg Satan! Verleid mij niet met jouw ijdelheden! Wat je aanprijst is slecht.
Drink je eigen venijn !

De ook in Protestantse kringen bekende Pater Amadeüs uit het trappistenklooster in Tegelen, is in 2003 naar hogere sferen vertrokken. Eén van zijn gevleugelde woorden was: *“Ik doe niet zelf aan exorcisme, er is maar één exorcist en dat is Jezus.”* Hij stond bekend om zijn tolerante houding ten aanzien van andersdenkenden en was niet te beroerd om met Protestanten samen te werken, en hij werd door hen

gewaardeerd. Opvallend is hoe hij tot zijn bediening is gekomen. In de tijd toen Uri Geller furore maakte, kwam hij in aanraking met de charismatische vernieuwingsbeweging in Nederland.

«« Het was een moment van herkenning (schrijft Peter de Bruijne in zijn interview) (8) – want Johannes van der Staaij, zoals zijn burgerlijke naam luidt, had bij zijn intrede in het klooster in september 1945 al verschillende bijzondere Godservaringen gehad. Maar na ontmoeting met mensen als dominee Van Dam (9) en andere geestelijke leiders uit de charismatische beweging werden de latente gaven die God hem gegeven had, pas werkelijk actief. Amadeüs verzucht: *“Er zijn maar weinig priesters die nog weten dat ze van God de bijzondere opdracht en autoriteit hebben gekregen om mensen te zegenen en te bevrijden van duivelse machten. En als ze het al weten gebruiken ze die volmacht niet. Intussen gaat Satan woedend rond om mensen aan zich te binden en te verslinden. Ik maak me grote zorgen over de zwakheid van de Kerk en over het gemak waarmee exorcisme wordt weggewuifd als iets uit vroeger tijden. Ik geloof in het officiële ambt van exorcisme dat ons bij de priesterwijding is meegegeven. Maar ik geloof ook in het priesterschap van alle gelovigen. Dat houdt in principe in dat iedere Christen gebruikt kan worden in de strijd tegen demonen.” »»*

Deze opvatting sluit aan bij het laatste hoofdstuk van Markus. Daarin zegt Jezus dat gelovigen kunnen worden herkend aan het uitwerpen van demonen. Angst voor ‘den boze’ is nooit van God en stelt de duivel alleen maar beter in staat het werk van God te dwarsbomen. Een angstvallige weigering om ook maar iets over zijn werkzaamheid te horen of de schriftuurlijke plaatsen te bestuderen over de aanwezigheid van demonen in en om de mensen, is een eerste aanwijzing van demonische gebondenheid. Ten aanzien van de houding van priesters zei Gabriële Amorth nog het volgende: *“Normaal geloven de priesters zeer weinig in de buitengewone actie*

van Satan. Als een bisschop hen voorstelt een exorcisme te doen, zijn ze bang, alsof ze denken: 'Als ik de duivel met rust laat, zal hij mij ook met rust laten. Als ik tegen hem vecht, zal hij mij aanvallen.' Dat is verkeerd. Des te meer wij de Satan weerstreven, des te banger wordt hij van ons." (10) Juist daarom mag het als een gunstige ontwikkeling worden gezien dat exorcisten pur sang steeds meer geneigd zijn om met leken samen te werken vanuit de Katholieke charismatische beweging die dan een actieve rol krijgen toebedeeld. Pater Rufus Perea uit Bombay heeft een vereniging opgericht voor exorcisten en leken om in die gevallen te helpen waar een bisschoppelijk mandaat ontbreekt, een initiatief waar de kerkelijke hiërarchie niet onverdeeld gelukkig mee is.

6 - Een beetje exorcisme kan nooit kwaad

Over exorcisme wordt binnen de Katholieke Kerk verschillend gedacht. In 1999 is door het Vaticaan een nieuw handboek uitgegeven, waarin staat dat geen exorcisme mag worden bedreven tenzij men zeker is dat de boze aanwezig is. Amorth noemt dat belachelijk: "Het is alleen door exorcisme dat de demonen zichzelf openbaren. Een onnodig exorcisme zal niemand kwaad doen." In een van zijn boeken schrijft hij dat bij lichte twijfel zijn collega exorcisten het met elkaar eens zijn om al prevelend en in het Latijn een kort exorcistisch gebed te doen dat, indien toepasselijk, zijn uitwerking niet zal missen om meer zekerheid te krijgen, terwijl het degen voor wie gebeden wordt niet onnodig verontrust.

Zoals de Engelse evangeliste Jessie Penn-Lewis aangaf, komen gevallen van bezetenheid veel meer voor dan men denkt, als men het woord 'bezetenheid' neemt voor wat het werkelijk betekent, namelijk, "de greep van boze geesten op een mens in elke denkbare graad"; want een boze geest 'bezet' elke plek die hij vasthoudt, ook al is het in zeer geringe mate; en zoals een spin eerst een basis zoekt voordat zij haar web weeft, zo werkt de boze geest vanuit dat ene plekje aan de versteviging van zijn greep op de hele mens. (11) Kleine zonden, soms onbewust (want de geest is listig), kunnen zo uitgroeien en hele gebieden overstromen. De zonde van hoogmoed is wel de meest listige en dat geldt zeker voor vrome en overtuigde Christenen. Die kunnen net zo goed bezeten worden door boze geesten als anderen, omdat ze onbewust de voorwaarden hebben gecreëerd die daarvoor nodig zijn, wat vergezeld gaat met het accepteren van de demonische imitaties als zijnde de werkingen van God. Het gaat ook altijd samen met een verminderde alertheid ten aanzien van de eigen lichamelijke en mentale vermogens: het verstandelijk inzicht wordt aan kant gezet; er is een onvoldoende terugvallen op de gezonde leer en hetgeen de Bijbel ons te vertellen heeft (daarvoor is natuurlijk een zekere mate van rijpheid nodig). Zo ontstaan blinde plekken met soms desastreuze gevolgen. Het soort bezetenheid waarbij verkeerde opvattingen vat hebben gekregen op het verstand kan alleen maar worden opgeheven als het exorcisme samengaat met het in het verstand krijgen van de waarheid en de wil bepaalde gewoontes af te zweren, die destijds toegang hebben verschaft voor een demonische beïnvloeding. Een pastorale begeleiding is in zo'n geval onontbeerlijk.

Het is pas tijdens het groot exorcisme zelf, dat soms uren duurt, dat de zekerheid toeneemt van zware bezetenheid, al was het op grond van het feit dat de patiënt getuigt van de weldadige uitwerking daarvan. Hoe het ook zij, vroeg of laat moet de gluijperd zijn aard tonen, ...en het kan er heftig aan toegaan! Pater Barrajon, een lid van de Legionairs van Christus, laat weten dat hoewel vooraf een morele zekerheid kan bestaan over zware bezetenheid, er geen absolute maatstaf is, want zegt hij: (12)

«« Het kwaad verbergt zich altijd. Het liegt vaak en wil zijn naam niet bekend maken. Franz Rosenzweig zei eens dat een naam geen geluid en rook is, zoals

Goethe het noemde, maar woord en vuur. De naam Jezus betekent 'God redt'. Isaac, Jacob, al deze namen hebben een bijzondere betekenis. En het vertelt altijd iets over wie de persoon is. Als ik mijn naam noem, zeg ik ook: hier ben ik. Geen enkele demon wil zijn naam zeggen. En bij het uiten van zijn naam wordt hem 'met grote autoriteit bevolen' (exorciso): *"Ga Weg! Eruit in Jézus' Naam!"* »»

Het is Jezus' Naam tegen zijn naam. Het zij vermeldenswaard dat de exorcisme-formules van de eerste Kerk uitgaan van de woorden zelf van Jezus of van Paulus, en dat die worden verrijkt met heenwijzingen naar episodes uit Jezus' leven. Een prachtige afsluiting en indrukwekkend moment is als aan het eind gebeden wordt in navolging van Jesaja 45:23: *"Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is: opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie van hen die in de hemel, en die op de aarde en onder de aarde zijn."* (Fil. 2:9-10) Vervolgens zegt de profeet Jesaja: *"Zij zullen beschaamd worden, allen die tegen Hem ontstoken zijn."* (Jes. 41:11)

Het Pentagram, symbool van de duivel

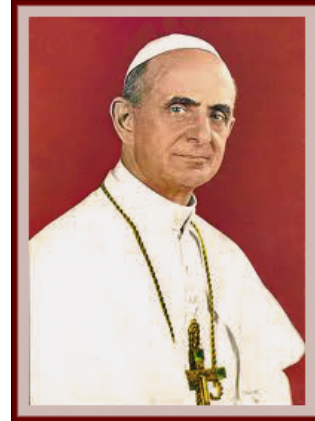
7 - Doodgemarteld tijdens een routineklus

Exorcisme met de leuze "baat het niet dan schaadt het niet", betreft natuurlijk alleen de Rooms-Katholieke priesters. Daarmee distantieert Amorth zich van de uitwassen die af en toe losbarsten. Er zijn tragische gevallen, zoals in 1995 in de Verenigde Staten toen mensen van een zogeheten Pinkstergemeente een vrouw tijdens een uitdrijvingsritueel hebben doodgeknuppeld. In 1998 schijnt een Koreaanse moeder haar dochter te hebben gewurgd in een poging haar kwade geest weg te jagen (wie had de kwade geest?), en verleden jaar heeft een vriendelijk ogende Roomeens orthodoxe priester een non op een kruis doodgemarteld in wat hij een routineklus (!) noemde. Dat wil niet zeggen dat zich nooit drama's binnen de Rooms-Katholieke Kerk voordoen. In 1978 speelde de geruchtmakende affaire van de jonge Duitse vrouw Anneliese Michel uit Klingenberg am Main, die tijdens het 67^e exorcisme stierf, volgens het medisch rapport ten gevolge van *"extreme lichamelijke inspanning die te vergelijken valt met wat concentratiekampgevangenen tijdens de*

Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt". (13) De officiële reactie was beschamend: met een paar snelle leugens en ambtelijke trucs heeft bisschop Josef Stangl (die binnen twaalf maanden overleed), zijn eigen straatje willen schoonvegen. De beide priesters, Arnold Renz en Ernst Alt, die in opdracht van de bisschop handelden, werden tot zes maanden gevangenisstraf veroordeeld omdat zij de symptomen van uitputting hadden veronachtzaamd die samengingen met longontsteking en hoge koorts terwijl Anneliese sterk was vermagerd. De "Internationale Associatie van Exorcisten" is ondermeer opgericht om juist dit soort excessen te voorkomen.

8 - De rook van Satan is de Kerk binnengedrongen

Op 29 juni 1972 heeft Paus Paulus VI een klein schandaal veroorzaakt door openlijk over de Duivel te spreken. Hij zei letterlijk: *"Ik heb de indruk dat door enkele spleten de rook van Satan de Kerk van God is binnengedrongen."* Dit ging lijnrecht in tegen de optimistische geluiden naar aanleiding van het Vaticaanse Concilie. Zijn uitspraak werd door de Katholieke journalisten als een betreurenswaardige terugkeer beschouwd naar het bijgeloof van de primitieve Middeleeuwen. In hun onkunde beseften zij niet dat het een veel verdere terugkeer was, naar Genesis, toen Adam en Eva door het serpent werden verleid. Op 15 november van datzelfde jaar heeft de paus dit thema verder uitgebouwd tijdens een algemene bijeenkomst. Toen sprak hij de menigte toe:

Paus Paulus VI

"Wat is vandaag de belangrijkste zorg van de Kerk? Wees niet verbaasd over ons antwoord dat u simplistisch zou kunnen vinden, zelfs oppervlakkig of irreëel: een van de belangrijkste zorgen bestaat erin om zich tegen dat kwaad te verdedigen dat wij de duivel noemen." Na verder een uiteenzetting te hebben gegeven over een magistraal georkestreerde schepping waarin de mens een verheven taak heeft toebedeeld gekregen, constateerde de paus dat dwars daar tegenin iets anders speelt, wat hij een duistere invloed en vijand noemde, de duivel. Want: *"Het kwaad is niet slechts een gebrek, het is het feit van een levend wezen, geestelijk, pervers en perverterend. Verschrikkelijke, mysterieuze en geduchte realiteit! Zij die zijn bestaan weigeren te erkennen of er een autonoom principe van maken, distantiëren zich van de leer van de Bijbel en van de Kerk."* En elders: *"Wij zijn weliswaar uit God [geboren], maar de gehele wereld zucht onder het rijk van de boze."* (1 Joh. 5:19) De paus nam de zaak heel serieus op, want vijf jaar later, op 13 oktober 1977, herhaalde hij: *"De duisternis van Satan is binnengekomen en in de hele Katholieke Kerk gedrongen, zelfs tot aan de top. Ketterij en geloofsafval verspreiden zich in de gehele wereld en in de hoogste regionen der Kerk."*

Als laatste taak die het concilie zich had gesteld, werd op 15 mei 2001 de nieuwe rite voor exorcisme aan de wereld gepresenteerd. In deze ritus zag Don Amorth voldoende aanleiding om de uitspraak van Paulus VI over de rook van Satan, die de Kerk was binnengedrongen, weer in herinnering te brengen. (14) Niet zo verwonderlijk, want de manier waarop de ritus tot stand is gekomen, tart elke verbeelding. Tijdens het concilie werd iedere commissie bijgestaan door specialisten, een praktijk die werd voortgezet nadat in 1965 het concilie beëindigd was, om de taken uit te voeren die uit het concilie waren voortgekomen. Als er een gebied was waar extra deskundigheid was vereist, dan was het wel hier. Helaas, niets daarvan. Geen der kardinalen en betrokkenen, die hebben gewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe rite voor exorcisme, had ooit een exorcisme gedaan of er één bijgewoond. Amorth legt uit dat de suggesties van exorcisten op een muur van onbegrip, spot en

irritatie stuitten. De tactiek van de Duivel om de mensen te laten geloven dat hij niet bestaat, heeft fantastisch gewerkt. Hij zegt: *“Dat verklaart waarom de nieuwe ritus een aanfluiting is, een ongelooflijke blokkade in ons werk tegen de duivel.”* Het begon in 1990 toen de ad interim ritus werd uitgegeven en, zoals gewoonlijk, vanuit het Vaticaan over de gehele wereld brieven rondgingen met het verzoek om binnen twee jaar commentaar te geven dat rekening hield met de mensen in het veld. Amorth heeft toen een internationale werkgroep samengesteld van achttien exorcisten die allen ruime ervaring hadden. Direct werd het eerste hoofdstuk van de ritus geprezen. Daarin werd het theologisch fundament gelegd. Dat ontbrak in feite aan de ritus van 1614 die indertijd door Paus Paulus V was ingesteld. Zegt Amorth: *“Maar van het praktisch gedeelte was overduidelijk dat de samenstellers geen enkel benul hadden waarover ze spraken. Wij hebben toen alle artikelen geduldig van commentaar voorzien en naar de Congregatie voor de Geloofsleer gestuurd. De ontvangst was koel en zakelijk. Het effect was nul komma nul.”* De ritus van 1614 is grotendeels gebaseerd op gebeden die uit de 8^e eeuw stammen en keer op keer hun nut hadden bewezen. In de nieuwe ritus is daar niets van overgebleven. De nieuwe gebeden zijn door Amorth en de zijnen uitgetest en zonder effect gebleken voor het doel waarvoor zij geschreven zijn. Maar gelukkig werd op het laatste moment een reddingsboei toegeworpen. Het hoofd van de Congregatie voor de Geloofsleer was toen kardinaal Joseph Ratzinger, nu Paus Benedictus XVI. Samen met kardinaal Jorge Medina Estevez heeft hij geprobeerd om een artikel te introduceren (toen nr. 38), waarin stond dat het geoorloofd was om de oude ritus te blijven gebruiken. Dat werd getorpedeerd, waarop kardinaal Medina, die kennelijk begreep wat op het spel stond, bij de 84-pagina dikke editie van de nieuwe rite voor exorcisme dat onder zijn beleid viel, een kennisgeving heeft gevoegd waarin stond dat de oude ritus nog steeds van kracht is.

Het interview waarop ik mij baseer, eindigt met de volgende vraag van Stefano Paci: *“Bent u ooit bang voor de Duivel?”* Amorth: *“Bang voor dat beest? Hij is degene die bang moet zijn omdat ik in de Naam van de Heer van de wereld werk. Hij is alleen maar Gods naïver.”*

Hubert Luns

[gepubliceerd in “Profetisch Perspectief”, herfst 2006 – Nr. 52]

[gepubliceerd in “Positief” juni 2007 – Nr. 373]

Noten

(1) Sommigen zullen zich aan Don Amorth's Mariale theologie storen en de waarachtigheid van zijn missie daarom in twijfel trekken. Ik laat hem zelf aan het woord in een interview dat hij in juli 2002 aan Pater Dario Dodig gaf. De laatste vraag was: *“Zou u ons een advies willen geven?”*, waarop Amorth antwoordde: *“Het testament van Maria, haar laatste woorden die in het Evangelie geschreven staan, zijn gesproken tijdens de bruiloft van Kana: ‘Doe alles wat Hij jullie zegt.’ Onze Vrouwe leidt altijd naar Jezus. Dit is haar belangrijkste zorg: dat wij de woorden van Jezus in praktijk brengen.”*

Het Onze Vader gebed

(2) De kern van het exorcisme in het ‘Onze Vader’ gebed is: *“En vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren en leid ons niet in bekoring maar verlos ons van de Boze.”* Een exorcisme is uitsluitend werkzaam indien dat samengaat met de juiste geloofsinstelling van boete en berouw en goede voornemens. Vandaar dat *“vergeef ons onze schulden”* voorafgaat aan het de uitdrijving zelf. Na het exorcisme komen andere aspecten aan bod die te maken hebben met de gevolgen van onze bekoringen en begint de genezing. Het Kruis van Dozulé was als

een exorcismewerktuig voor de gehele wereld bedoeld. Eerst het Kruis oprichten (exorcisme) en daarna komen Gods herstellende genaden. Daarom zegt Jezus tijdens de achtste verschijning van Dozulé: *“Wanneer dit Kruis van de aarde verhoogd wordt, zal Ik alles tot Mij trekken.”*

Natuurlijk, het exorcistisch gebed van het ‘Onze Vader’ is een doorn in het oog van Lucifer. Daarom moest dit gebed successievelijk worden ondermijnd. Eerst moest ‘de Boze’ vervangen worden door het onzijdige *“het kwade”*. In de Statenvertaling (1637) staat het als volgt: *“verlos ons van den boze”*. In de King James versie (1611): *“the evil one”*, maar in de Franse vertalingen staat onjuist *“du mal”*, terwijl het had moeten zijn *“du malin”*. Jammer, een gemiste kans tijdens de Nederlandse aanpassing van het gebed uit 2016 om dat te corrigeren. Of heeft men dat met opzet verzuimd? Ja, want in religieuze kringen is het niet ‘bon ton’ om over de duivel te spreken als zijnde een reële tegenwoordigheid.

In de aanpassing uit 2016 werd ‘bekoring’ vervangen door ‘beproeving’ en onze bisschoppen hebben daaraan meegewerkt! Terwijl het ene uit onszelf komt of van buitenaf – door de duivel of door de betovering van de wereld, kan het andere van God komen. Zo werden ook onze oudtestamentische geloofshelden ‘beproefd’. Denk aan Abraham, David, Job, en zovele anderen. De Bijbel staat vol van beproevingen. Daarvan moeten we niet verlost worden maar die moeten we doorstaan. Bekoring probeert aan te zetten tot het plegen van zonde. De Romeinse Catechismus zegt daarover (Hfst. 15:11) :

« Men zegt dat wij in de bekoring geleid worden, als wij onder de bekoring bezwijken. We kunnen (...) ten eerste bekoord worden als de bekoring een verandering in ons teweegbrengt zodat wij in het kwaad vallen waartoe de Bekoorder [de duivel] ons aanzet. Op die wijze wordt niemand door God bekoord, want God is voor niemand oorzaak van de zonde, integendeel. De heilige Jacobus zegt: *“Niemand zegge in de bekoring: ik wordt door God bekoord. God immers kan niet door kwaad bekoord worden.”* (Jac. 1:13) »

Het ligt in Gods scheppingsplan dat wij (in de zondige toestand waarin wij thans verkeren) bekoord kunnen worden. Anders had God nooit toegestaan dat de duivel op aarde werd losgelaten. In die zin leidt God, die in alles soeverein is, ons in bekoring en daarom staat er *“leid ons niet in bekoring”* in plaats van *“laat ons niet in bekoring leiden”*. Een goed exorcisme jaagt de duivels terug in de hel. En dat is werkelijke reden waarom er staat: *“leid ons niet in bekoring”*. De bekoorder kan een mens zijn die reeds bezwiken is, maar daar is dit exorcisme niet voor bedoeld. Als wij dit bidden, bidden wij om ons van de Bekoorder (Lucifer en zijn aanhangers) te verlossen. Wij bidden daarmee niet om zelfbeheersing. Alhoewel dat ook een goed gebed kan zijn, maar dat wordt niet in dit gebed gebeden.

(3) Het klein exorcisme, die direct aan de doop vooraf gaat, is een korte ceremonie, dat in de meeste gevallen als een pure formaliteit kan worden beschouwd om de laatste resten van demonische gebondenheid te verbreken voordat voor de volwassen bekeerling het moment aanbreekt van het nieuwe leven in Jezus Christus. Indertijd was bij de kinderdoop ook duidelijk sprake van een exorcisme, maar na de hervorming van de riten binnen de Rooms-Katholieke Kerk, na het laatste concilie, is deze formule sterk afgezwakt.

(4) Boeken van Blumhardt zijn nog steeds te koop, zoals: *“Dein Glaube hat dir geholfen. Die Heilung von Kranken durch Glaubensgebet”*, en *“Sieg über die Hölle”*.

5) Als tekens van occulte gebondenheid als maatschappelijk gegeven kijk ik naar de statistieken van zelfmoord, drugsgebruik en verkoop van anti-depressiva, let ik dus op tekens die wijzen op wanhoop, doffe uitzichtloze somberheid, onuitsprekelijk, die elk geloof in een liefhebbende God uitdooft.

(6) Interview met Pater Amorth in **30Giorni**, 29-6-2001, door Stefano Maria Paci.

(7) In Brugge, waar schrijver dezes woont, vertelde een wijkagent dat een mevrouw aan twee collega's van hem had verzocht een exorcisme bij haar te doen. Kennelijk had zij te weinig respons gekregen van de plaatselijke bisschop. Zijn collega's heb-

ben toen nogal lacherig een exorcisme gedaan, natuurlijk zonder succes. Vervolgens hebben ze deze wijkagent gevraagd of hij zich hiervoor wilde inzetten omdat ze wisten dat hij gelovig was. Deze keer lukte het wel.

(8) Interview met Pater Amadeüs in **Opwekking Magazine**, juni 2001, door Peter de Bruijne. Zeer instructief! Te vinden onder “www.bemoediging.net” (rubriek ‘verhalen’ onder ‘Er is maar één exorcist en dat is Jezus’).

(9) Ds. W.C. van Dam, uit de omgeving van Rotterdam, stond bekend om zijn boek: “Demonen eruit, in Jezus' naam!” – uitgeverij Kok te Kampen (ISBN 90 242 0335 X) # 1974.

(10) Interview met Pater Gabriële Amorth in **The Sunday Telegraph**, 29-10-2000, door Gyles Brandreth.

(11) Jessie Penn-Lewis heeft in samenwerking met Evan Roberts “War on the Saints” geschreven dat enig is in zijn soort. Het gaat over de werkingen van Satan en zijn demonen, die om verschillende reden een greep kunnen hebben op Christenen, zelfs zij die God naastig zoeken, maar die geen besef hebben van de werking van de boze en daarom een des te makkelijker prooi vormen. Dit boek is nadrukkelijk voor de eindtijdchristenen bestemd, want de eindtijd wordt gekenmerkt door een steeds openlijker strijd tussen de machten van de boze en Gods getrouwen. Het is dus een buitengewoon belangrijk boek! De eerste druk dateert uit 1912 en is in 2014 door Uitgeverij Maatkamp op de markt gebracht als “Oorlog tegen de Heiligen”.

(12) Interview met Pater Pedro Barrajon L. C. in **Die Welt**, 2-12-2005, van Paul Badde.

De zaak Anneliese Michel

(13) a) Volgens Dr. Felicitas D. Goodman, in haar boek uit 1981: “Het Exorcisme van Anneliese Michel”, is het heel goed mogelijk dat Anneliese gestorven is aan de bijwerkingen van Tegretol dat zij op doktersvoorschrift kreeg toegediend. De werkzame stof daarvan is Carbamazepine, een anti-epilepticum dat ook wordt voorgeschreven tijdens een manische fase. Na het stopzetten van de medicatie, zoals bij Anneliese gebeurde, kan een epileptische conditie inzetten met koorts en onvoldoende zuurstoftoevoer naar de lichaamsweefsels toe. De epileptische conditie, waar hier sprake van is, wordt gekenmerkt door een continue opeenvolging van epileptische stuiptrekkingen. Al deze symptomen waren bij haar aanwezig. Dr. Goodman heeft vanuit haar bijzondere expertise in buitenzintuigenlijke waarneming (zij heeft daartoe in 1978 het Cuyamungue Instituut opgericht) een zeer gedegen onderzoek gedaan naar de feiten en achtergronden van de zaak Klingenberg, zoals men dit is gaan noemen, waarbij zij de beschikking had over alle dossiers. Het is haar vaste overtuiging dat de twee priesters ten onrechte zijn veroordeeld op grond van de overtuiging, die bij de rechters en getuigen deskundigen heerste, dat bezetenheid een mentale ziekte is en niet beantwoordt aan een of andere demonische realiteit. Om meer over Dr. Goodman en haar werk te weten te komen kunt u de website www.ritualbodypostures.com bezoeken.

b) Persoonlijk ben ik van mening dat Anneliese niet door demonen is omgebracht noch door de exorcistische praktijk, maar dat God haar heeft laten sterven omdat zij zich in Christus' kruislijden geborgen voor Duitsland als offerziel had aangeboden, en dat God deze offergave welwillend heeft aanvaard. Dat is natuurlijk slechts een persoonlijke mening, maar daarin volg ik wel een belangrijke groep geïnteresseerden. Het zou mij niet verbazen als de zaak Klingenberg op zekere dag weer door de Kerk zal worden onderzocht.

c) De geschiedenis van de zaak Klingenberg heeft een grote filmproductie geïnspireerd: “The Exorcism of Emily Rose”. De film concentreert zich op de vraag of een priester schuldig is aan de dood van een bezeten meisje. Een geluidsfragment dat is opgenomen tijdens een exorcisme bij Anneliese en dat werd gebruikt tijdens de rechtzaak tegen de twee priesters, wordt ook tijdens de film afgespeeld.

(14) Interview met Pater Amorth in **30Giorni**, 29-6-2001, van Stefano Maria Paci.

Was Cho Seung-Hui Bezeten? (april 2007)

Geschreven door de eerwaarde Thomas Euteneuer, voorzitter van de anti-abortus beweging “Human Life International”.

De 23 jarige Seung-Hui Cho heeft in een orgie van pistoolvuur 32 hulpeloze mensen vermoord en 25 verwond in wat bekend staat als het “Virginia Tech Bloedbad”. Dit voltrok zich op 16 april 2007 op de campus van de Technische Universiteit van de staat Virginia. Cho schoot zich dood nadat de politie de deuren had opengebroken van het academisch gebouw waarin hij de meeste slachtoffers had gemaakt. Cho was een Zuid Koreaan met een permanente verblijfsvergunning in de Verenigde Staten. Hij was een ouderejaarsstudent Engels die college liep op de Virginia Tech universiteit.

Wat een farce toen Fox News een artikel publiceerde waarin de vraag werd gesteld of Cho Seung-Hui zich door de duivel had laten ophitsen om het bloedbad op Virginia Tech aan te richten! Fox publiceerde de reacties van een aantal Christelijke voormannen zonder zich daar zelf over uit te laten. Het cynisme van onze goddeloze media en de maatschappij was voorspelbaar en ook volstrekt logisch. Daar de duivel niet bestaat – zo zei men – is het dan niet onverantwoord om Cho’s misdrijf aan de geestenwereld toe te kennen?

Voorop wil ik stellen dat ik als Katholiek priester mijn portie wel heb gehad in confrontaties met bezetenen en geobsedeerden. Het is heel goed mogelijk dat iemand gelijktijdig voor zijn daden verantwoordelijk is terwijl hij op dat moment geheel onder invloed van de duivel stond. In dit geval trok Cho aan de trekker, maar de duivel was de auteur van de daad. Noemt Jezus hem niet “een moordenaar vanaf het begin”? De duivel is de belangrijkste aanstichter van al het kwaad in de wereld, maar mensen geven zich vrijwillig over aan zijn slechte voornemens. Niemand kan zich vrijpleiten door de duivel de schuld te geven, maar we kunnen ook niet zeggen dat de duivel een belangeloos toeschouwer van dit soort misdaden is.

Het kwade werk dat Cho volbracht, draagt alle klassieke kenmerken van een bezetenheid waaraan hij medewerking gaf. Vier duidelijke signalen van ernstige demonische beïnvloeding waren in zijn leven aanwezig en boden bijna de garantie dat hij op zekere dag een of andere gruwelijke misdaad tegen de mensheid zou begaan. Dit zijn de tactieken van de duivel die lichaam en ziel wil vernietigen: **isoleer, misvorm, hits op, maak een plan – en dan: moorden.**

Ten eerste is niet altijd duidelijk ‘hoe’ een demon in iemand treedt, maar ‘zeker’ is dat als een demon bij een persoon binnenkomt, deze demon al diens geestes- en wilskracht buigt om zo het leven van zijn gastheer te beheersen en

VirginiaTech studenten, familie en vrienden tijdens een nachtwake op de campus

zich toe te eigenen. Isolering is de beste tactiek. Het lijkt geen twijfel dat Cho een geïsoleerde eenling was wiens onderwerping aan zijn demon heel ver gevorderd was. Hij had geen noemenswaardige vrienden, eigenlijk geen medewerkers of relaties and deed absoluut niets aan religie.

Ten tweede zal de demon geleidelijk en met toestemming de mentale processen van de persoon totaal perverteren met als doel ze in demon-denken om te vormen. Cho's geschriften die in de misdaad uitmondde, en zijn nu bekende video-manifest, gaven duidelijk aan dat het proces van de demonische pervertering van geest en waarden was afgerond. Hij vertelde verhalen aan zijn klasgenoten en leraren waarin hij fantaseerde over het doden van mensen op de meest verschrikkelijke manier. Tenslotte verkondigde hij godslasterlijk dat hij als Jezus Christus zou sterven voor de zonden van anderen: dat nu is pervers denken ten top.

Ten derde kan een misdaad van deze immensiteit niet worden begaan zonder een totale emotionele inzet van de betrokkene. Nadat de demon de gedachtepatronen van zijn slachtoffer heeft geprogrammeerd, zal hij zijn passies trachten op te zwepen in de door hem gewenste richting. Anderen hebben heel overtuigend uitgelegd hoe Cho's pathetische video-opnamen, waarin hij scènes imiteerde uit de Koreaanse film "Old Boy" (een wraak-odyssee), de expressie waren van zijn door geweldadige beelden gestimuleerde emoties. Hij oreerde zelfs in imitatie van de Columbine middelbare school moordenaars Harris en Klebold (die dertien doodschoten), in kennelijke solidariteit met wat hij van plan was te gaan doen. We mogen stellen dat het moeilijk is een dergelijke emotionele intensiteit in stand te houden zonder een of ander onmiddellijk versterkingseffect. Grafische beelden waren het middel daartoe.

Cho Seung-Hui

Tenslotte maakte hij plannen, zoals demonen dat gewend zijn, van Satan tot aan de daders van de aanslagen op het World Trade Center: hij kocht wapens en ammunitie, hij plande de datum en tijden en de plaatsen van de moorden. Hij ging zelfs regelmatig in de campus gymzaal trainen om zo de details van de plaats van misdaad beter in zich te kunnen opnemen. Voor al die aspecten past dit exact bij het profiel van een massamoordenaar.

De duivel moet heel content zijn geweest toen hij zag dat zijn prooi zijn hersens opblies na 32 onschuldigen op bloedige wijze te hebben vermoord. Dat is grootste overwinning voor de duivel.

Hoe treurig ook de lichamelijke dood van onschuldige mensen, het treurigste element blijft nog altijd dat Cho Seung-Hui's onsterfelijke ziel waarschijnlijk verloren is gegaan tijdens de uitvoering van zijn demonische daad. De rabbijnen plegen te zeggen dat de engelen wenen bij het verlies van een door God geschapen ziel die was bestemd om in zijn eeuwige zaligheid te delen; ik ben ervan overtuigd dat de engelen op dit moment wenen. Laten wij de onschuldige slachtoffers van deze misdaad en hun families, evenals de bezeten dader, aan Gods Genade toevertrouwen en laten wij met hernieuwde ijver Christus en zijn overwinning op dit punt verkondigen opdat geen van Gods kinderen ooit verloren gaat.

In Christus,

Rev. Thomas J. Euteneuer

